
Van de redactie

Op 1 maart 2009 bestaat Hospice Heuvelrug 10 jaar. Een moment om even stil te staan bij wat in die tien jaar is bereikt. Even terugkijken op het werk en de toewijding van al die vrijwilligers en professionele hulpverleners, die het hospice hebben gemaakt tot wat het nu is.

Elders in deze Nieuwsbrief wordt het een en ander verteld over de activiteiten die hiertoe worden voorbereid.

Een van degenen die als bestuurslid van de Stichting Hospice Heuvelrug (voorheen Stichting Palliatieve Zorgverlening Heuvelrug) vanaf het begin betrokken is geweest bij het tot stand komen van Hospice Heuvelrug is dr. A. van Osselen-Riem. Zij verzorgde daarbij, ook al jarenlang, de redactie van deze Nieuwsbrief en is bij de trouwe lezers beter bekend als Jeanette van Osselen.

Jeanette heeft een ruime expertise op het gebied van de hospicezorg. In 1966 begonnen als verpleegkundige, kwam zij begin jaren negentig in aanraking met de palliatieve zorg van ongeneeslijk zieke mensen in het laatste stadium van hun leven. Zij initieerde samen met zorgverleners van Hospice Rozenheuvel in Rozendaal studiebijeenkomsten voor geïnteresseerden uit de gezondheidszorg, hetgeen uitmondde in een leergang palliatieve zorg voor zorgverleners en vrijwilligers.

In 1994 is de Stichting Palliatieve Zorgverlening Heuvelrug opgericht, de stichting die samen met de Stichting Algemene Ouderenzorg Zeist-Houten het initiatief nam tot het oprichten van Hospice Heuvelrug. Jeanette trad toe tot dit bestuur en nam daarin door haar uitgebreide inhoudelijke kennis en ervaring op het gebied van de palliatieve zorg een belangrijke plaats in. In 2003 promoveerde zij aan de Katholieke Universiteit Nijmegen op het proefschrift: Zorg op de grens, palliatieve zorg in ethisch perspectief.

Recentelijk heeft Jeanette besloten haar lidmaatschap van het bestuur van de Stichting Hospice Heuvelrug te beëindigen omdat zij zich meer wil gaan wijden aan haar andere taken op sociaal en cultureel gebied. Haar afscheidswaarderen aan de lezers van de Nieuwsbrief kunt u elders in deze editie lezen.

Als medebestuurder en sinds enkele jaren mederedactielid wil ik haar graag van harte danken voor haar inzet en toewijding en de prettige wijze waarop wij hebben samengewerkt.

U vindt verder in deze nieuwsbrief, behalve het financiële verslag van onze penningmeester, weer enkele bijdragen van medewerkers van het hospice en ook een bijzonder verslag van de viering van een feestelijke gebeurtenis rond een van onze gasten. En natuurlijk, zoals gebruikelijk, een van de columns van Miep de Putter.

Wim Peek

Colofon

Hospice Heuvelrug

Arnhemse Bovenweg 80
3708 AH Zeist
Tel. 030 698 4280 Fax 030 698 4288
E-mail: info@hospice-heuvelrug.nl

Stichting Hospice Heuvelrug

Bestuur:	Prof.dr. R.H. Kuijten	voorzitter
	G.M. Zegers	vice-voorzitter
	Mr. B.C.J. Leusveld	secretaris
	J. Bakker	penningmeester
	Drs. W.J. Peek	bestuurslid

Postadres:

Postbus 955
3700 AZ Zeist

Bankrekeningen:

Postbank 73 33 663
Rabobank Utrechtse Heuvelrug 39.52.33.801

Telefoon penningmeester: 0315 640 416

Website: www.hospice-heuvelrug.nl

Colofon

De Nieuwsbrief Hospice Heuvelrug is een uitgave van de Stichting Hospice Heuvelrug en verschijnt als regel tweemaal per jaar.

Redactie: Wim Peek
Vormgeving: TIME, Rotterdam
Druk: SWZ Zeist

Levensweg

Het is de titel van een lied: 'Ga jij met mij de weg die leven heet, een weg van nu eens dansen dan weer hinken'. Een lied waarbij je automatisch gaat mijmeren.

We deden dat afgelopen zondag, toen we het lied hoorden. En nu ik met mijn gedachten bij het Hospice en bij de Nieuwsbrief ben, komen die mijmeringen weer naar voren.

Het beeld van de Weg voor het Leven is aansprekend voor velen. Vaak, vooral als je terugkijkt, zie je dat het echt een pad was dat je ging, samen met anderen en dan weer alleen.

Of toch niet echt alleen? Vaak ervaar je (achteraf) ook een sturing, een richting die ondanks de zijpaden en opstoppingen stabiel is. Dat is wonderlijk en ook geeft het een gevoel van 'het komt wel goed'. Je kunt af en toe de weg kwijt raken, verdwalen, zwerven, zoeken. Maar als je het spoor ziet dat je achter je hebt gelaten, dan weet je: ook deze keer zal ik mijn weg, mijn bestemming, weer vinden.

Een beetje filosofische inleiding om mijn verhaal mee te beginnen.

Op een zaterdagmiddag, aan het eind van afgelopen september, waren we met het bestuur van de Stichting Hospice Heuvelrug bijeen om afscheid te nemen. Na tien jaar lid te zijn geweest van dit bestuur neemt mijn weg een wending en heb ik besloten mij meer te concentreren op andere taken. Taken die al mijn aandacht vragen, hoewel ik in mijn hart steeds met de palliatieve zorg en de filosofie die er aan ten grondslag ligt, verbonden zal blijven.

Het is duidelijk dat er veel gebeurd is in de wereld van de palliatieve zorg. Er is meer en meer bekendheid, en meer beschikbaarheid van 'palliatieve bedden'. Hospice Heuvelrug staat stevig. Veel mensen hebben de weg erheen gevonden. Volgend jaar wordt het tienjarig bestaan gevierd. We hebben een geweldig team van vrijwilligers en professionals, er is heel veel kennis en ervaring opgedaan en met elkaar gedeeld. De weg van de palliatieve zorg gaat de komende jaren verder. Er is ondanks bereikte resultaten nog veel te ontwikkelen en te verbeteren.

Ik hoop dat de werkers in de zorg, de besturen, beleidsmakers, regelgevers en sponsors ook ervaren een weg te gaan. Een weg die soms tot dansen nodigt, dan weer wat moeizaam is, maar ook een weg die steeds doorgaat, leidend naar een visioen van goede zorg en aandacht voor iedereen voor wie de weg ten einde loopt.

Af en toe, zo langs de zijlijn, zal ik misschien in de Nieuwsbrief nog van mij laten horen.

Jeanette van Osselen

Afscheid

Afscheid brengt altijd herinnering
soms van een pril begin of
later, een ontmoeting met
een mens, een vrouw, een vriend,
een wandeling, verwondering en delen.
Toen kon het niet zo schelen
maar nu je omkijkt, was er zoveel meer.

Herinnering is stilstaan, niet veel
zeggen, de beelden laten spreken
in je hart, je wilt ze heel
voorzichtig vóór je leggen
alleen maar er naar kijken,
je vingers langs de randen laten strijken,
dan hoor je de bekende wijsjes weer.

Afscheid brengt altijd herinnering,
vergeten was je al die kleine dingen,
maar nu je omkijkt zie je alles weer.

Jeanette van Osselen

Van het Bestuur Stichting Hospice Heuvelrug

Financiële verantwoording over het jaar 2007

Het boekjaar 2007 kon opnieuw met een positief saldo worden afgesloten, zij het dat dit ruim lager is dan in het voorgaande boekjaar, namelijk € 12.502,30 in 2007 tegen € 31.476,18 in 2006. Dit is wat betreft de inkomsten veroorzaakt door een lagere opbrengst aan eenmalige giften en schenkingen – in 2006 werd een uitzonderlijk hoog bedrag van € 92.299,53 ontvangen – en aan de uitgavenkant kwamen er van het hospice minder verzoeken om bijdragen voor de inrichting. Alle projecten voor verbouwing en (her)inrichting van het hospice zijn vrijwel geheel afgerond, waardoor de behoefte aan directe financiële steun zijn afgenomen. Voor het stichtingsbestuur betekent dit echter wel dat op termijn rekening gehouden moet worden met vervanging en aanpassing van eerder gedane investeringen, zodat het vormen van enige reserve daarvoor noodzakelijk is.

Over 2007 kunnen we giften verantwoorden van Stichting De Boom te Woudenberg, de Van Dam Van Os Stichting te Nijkerk, van kerkelijke gemeenten/parochies en diaco-

nieën uit Zeist en omgeving en enkele grote giften van particulieren en (nabestaanden van) gasten. Maar daarnaast ook grotere en kleinere giften van ca. 500 particulieren. Voor al deze giften is het stichtingsbestuur de goede gevers zeer erkentelijk.

Opnieuw steeg het aandeel van de bijdragen van onze 'vaste' donateurs; van € 32.626,07 in 2006 naar € 37.108,52 in 2007. Deze structurele inkomsten zijn voor de stichting van groot belang, omdat een aanzienlijk deel van onze steun aan het hospice, zoals bijdragen in personele kosten en opleidingen ook vaak van langdurige aard zijn.

Aan het einde van het boekjaar 2007 telde de stichting ca. 750 donateurs, die samen dus circa € 37.000 per jaar bijdragen. Ook deze vaste donateurs hartelijk dank voor hun bijdragen.

Hieronder treft u de staat van lasten en baten over 2007 aan. Deze jaarrekening sluit met een voordelig saldo van € 12.502,30. Op de balans van 31 december 2007 is een bedrag van € 65.180,- opgenomen als bestemmingsreserve voor de reeds gedane toezeggingen voor het jaar 2008.

Lasten:

Bestuurs- en administratiekosten	€ 2.554,57
Kosten public relations	- 5.029,78
Kosten donateursacties	- 10.406,11
Bijdragen aan het hospice inzake salariskosten en scholing en overige personeelskosten	- 52.624,25
Bijdragen aan het hospice inzake inrichting	- 3.438,88
Bijdragen aan het hospice inzake verpleeg- en verzorgingsmateriaal en -middelen	- 1.208,77
Bijdragen aan het hospice inzake overige kosten	- 920,83
Tegemoetkoming eigen bijdragen aan (nabestaanden van) gasten	- 1.701,50
Totale lasten	€ 77.884,69
Voordelig saldo 2007	- 12.502,30
Totaal	€ 90.386,99

Baten:

Donaties	€ 37.108,52
Eenmalige bijdragen, giften en legaten	- 47.120,23
Rente	- 6.158,24
Totale baten	€ 90.386,99

De kosten voor public relations, met name van de door de stichting uitgegeven nieuwsbrieven blijven hoog. Het stichtingsbestuur vindt dit echter een zeer verantwoorde uitgave om onze achterban (donateurs, individuele gevers, vrijwilligers en andere relaties) op de hoogte te houden van het functioneren van het hospice en algemene informatie te verstrekken over ontwikkelingen in de palliatieve gezondheidszorg. De vele positieve reacties op de nieuwsbrieven getuigen daarvan.

Ook de hoge kosten van de donateursacties bleken opnieuw welbested. De acties in 2007 leverden 411 eenmalige giften en 88 nieuwe donateurs op. Tegenover € 10.406,11 kosten van de acties staat een opbrengst van € 14.162,87 in het eerste jaar en € 3.451,50 in de volgende jaren.

Jan Bakker,

penningmeester Stichting Hospice Heuvelrug.

Hartverwarmende verzorging

In de Stichtse Courant/De Kaap van donderdag 2 oktober 2008 verscheen het volgende artikel over een van de gasten van het hospice. Wij kregen toestemming van de redactie om dit artikel over ten nemen in onze Nieuwsbrief, waarvoor onze dank.

Peter van Saane is vol lof over het hospice

ZEIST / DRIEBERGEN - Vanuit de professionele hulpverlening is er steeds meer aandacht voor mensen die verkeren in het laatste stadium van hun leven. Omdat het niet altijd mogelijk is om in dit stadium zorg en verpleging in de vertrouwde eigen huiselijke omgeving te bieden, zijn al meerdere jaren in diverse plaatsen zogeheten hospices gerealiseerd. Hier wordt aan de ongeneeslijke zieke mens verpleging en begeleiding geboden zodat deze mensen op een waardige wijze hun laatste levensfase beleven. Hulp wordt geboden door artsen, verpleegkundigen en vrijwilligers. Voor de laatste categorie worden regelmatig oproepen gedaan. Hoe beleeft een ongeneeslijke zieke zijn laatste levensfase in een hospice? Op zijn verzoek bezochten wij Peter van Saane (50) afkomstig uit Driebergen die in Hospice Heuvelrug verblijft.

door Ad Bom

Peter van Saane is voor meerdere Driebergenaren geen onbekende omdat hij een aantal jaren als penningmeester actief is geweest bij de jaarlijkse Speelweek in dit dorp. Ruim een jaar geleden werd bij hem maagkanker geconstateerd en deze ernstige ziekte betekent voor hem dat overleven onmogelijk is. Omdat de hulp die hij nodig had thuis niet langer kon worden gegeven, werd besloten tot opname in Hospice Heuvelrug gevestigd aan de Arnhemse Bovenweg 80, binnen woonzorgcentrum Heerewegen.

Peter van Saane: "Ik betreur het dat in de media zoveel aandacht wordt besteed aan incidenten in de zorgcentra. Alles wordt dan over één kam geschoren. Daarom wil ik graag mijn ervaringen vertellen over mijn verblijf in het Hospice Heuvelrug. Opvallend is dat je hier niet als patiënt wordt opgenomen maar als gast. In die positie wordt er met al je wensen rekening gehouden. De assistentie wordt geboden door één verpleegkundige en twee vrijwilligers per dagdeel. Van 8.00 tot 22.30 uur zijn er drie teams beschikbaar en 's nachts is er een verpleegkundige. De sfeer is uitstekend en het is hartverwarmend hoe men samenwerkt en beroepskrachten en vrijwilligers wederzijds elkaar stimuleren. Dat heeft op mij een geweldige uitwerking. Het is als een warme

douche. Het verhoogt mijn kwaliteit van leven in het laatste stadium. Mijn huisarts, dokter Aukema, bezoekt mij tweemaal per week en bepaalt de medische zorg. Op dit moment heb ik geen pijn maar kan ik slechts een paar stappen doen om in mijn rolstoel te komen. Voor de rest ben ik aan bed gebonden.

Enkele malen per week kan ik maaltijden naar eigen wens krijgen. Er is ook een speciale huiskamer waar wij gebruik van kunnen maken. Daar heb ik onlangs nog de verjaardag gevierd met één van mijn drie kinderen. Ondanks alles wordt er toch nog vaak gelachen, maar natuurlijk ook wel eens een traantje weggepinkt.

Bijzonder is dat vooraf aan mijn overlijden mijn kinderen al begeleid worden in deze fase en ook daarna zal dat gebeuren. Alles is nu al geregeld. Ik ben ontzettend dankbaar voor de warmte die ik tijdens mijn laatste levensfase van alle medewerkers en vrijwilligers mag ontvangen. Er zijn hier nu zestig vrijwilligers maar nieuwe aanmeldingen zijn belangrijk en daarom van harte welkom".

Enkele bijzonderheden over het verblijf in het hospice Heuvelrug. Er zijn zes eenpersoonskamers met eigen sanitair, koelkast, telefoon, televisie en radio/cd-speler. Met kleine meubels van thuis, foto's en schilderijen kunnen de kamers naar persoonlijke behoefte worden ingericht. In overleg kan een huisdier aanwezig zijn. Er is 24 uur per dag verpleegkundige zorg, aangevuld met de inzet van een team vrijwilligers, een coördinator vrijwilligers, een hulpverlener voor de naasten en een geestelijk verzorger. Voor de bezoekers zijn er geen vaste tijden. Het hospice staat open voor iedereen, alle gezindten en leeftijden. Uitgangspunt is de gast de hoogst mogelijke kwaliteit van leven te bieden waarin deze zelf de regie behoudt.

Voor informatie over opname of vrijwilligerswerk: tel. 030-6984280 of via www.hospice-heuvelrug.nl

Peter van Saane geflankeerd door de twee vrijwilligers Aloys en Tessa (links) en de verpleegkundige Miep

Familie C.E. Hofman viert 50 jarig huwelijk ouders in Hospice Heuvelrug

Ook in het hospice gaat het leven gewoon door. Met alles wat daarbij hoort. Er gebeurt van alles. Zo ook in het leven van de familie Hofman.

Woensdag 16 juli jl. waren zij 50 jaar getrouwd. Een hele gebeurtenis. Mijn moeder heeft op 23 juni jl. een warm plekje in Hospice Heuvelrug gekregen. Al heel snel voelde zij zich bijzonder op haar gemak. Maar het had al een tijdje door mijn moeders' hoofd gespookt: "Wat moeten we nu aan met het 50-jarig huwelijk". Mijn moeders' conditie liet het niet meer toe dit nog heel uitbundig te vieren, maar het is toch een bijzonder moment en nog meer bijzonder dat mijn ouders dit nog samen met familie en vrienden mochten beleven.

Mijn moeder heeft toen haar zorg gedeeld met een van de verpleegkundigen en toen kwam het verlossende woord: "Maar dan vieren we het toch gewoon hier!!!!" Ja, leuk, maar hoe dan?

We mochten gebruik maken van de huiskamer, de hulp van de catering werd ingeroepen en de uitnodigingen werden verstuurd aan de genodigden. En nu maar wachten tot het zover is.....Wie het maar horen wilde, iedereen die aan mijn moeders bed kwam kreeg te horen dat ze in de bruidsdagen was en het trouwalbum met foto's werd regelmatig bekeken.

En toen was de grote dag daar! 's Middags vanaf 16.00 uur werden alle genodigden welkom geheten met een hapje en een drankje. En de bruid met de bruidegom aan haar zijde, werd als stralend middelpunt met bed en al tussen al haar dierbare gasten geïnstalleerd. Het was nog even spannend, want het bed paste net niet door de deur, maar de verpleging en vrijwilligers zijn niet voor één gat te vangen en er werd een ander bed geregeld.

Het was een bijzondere belevenis. Het bruidspaar nam geschenken in ontvangst en toen had de bruid nog een enorme verrassing in petto. Als dochter had ik de weken voorafgaand aan het feest al een paar keer aan mijn moeder gevraagd of ik misschien nog iets voor haar kon betekenen en of ze misschien mijn vader nog iets wilde geven. Dan antwoordde ze dat het niet nodig was.

Tijdens het feest tikte ze me op de arm en zei: Wil jij even naar de verpleging lopen en zeggen dat ik er klaar voor ben? Ik dacht, dat ze medicatie nodig had en liep zoals gevraagd

naar de verpleging. Verpleegkundige Paula begon geheimzinnig te lachen toen ik naar haar toeliep en zei: "Ik ben erg druk, wil jij het aan je moeder geven, maar je mag niet kijken hoor!!!!"

Ze duwde mij een groot rechthoekig pak in mijn handen.....en daar ging ik dan, terug naar mijn moeder. En toen begon mijn moeder haar verhaal, iedereen verzamelde zich om haar bed en mijn vader zat naast haar. Ik kan me niet herinneren ooit zo'n ontroerend tafereel gade te hebben geslagen. Zij wilde mijn vader graag een blijvende herinnering geven en zo ontstond de weken voor deze grote dag het idee om samen met vrijwilligster Gea, zelf kunstenaar, een kunstwerk te maken. Het idee voor het kunstwerk is langzaam maar zeker ontstaan. Van ver af zijn het net vier grote pioenrozen, maar van dichtbij zijn er verschillende details die eigenlijk in grote lijnen het verhaal van het huwelijk vertellen. Stil makend en prachtig.

Daarna kwam de catering met een heerlijk koud en warm buffet, dat we ons met zijn allen heerlijk hebben laten smaken. Het is een onvergetelijke, prachtige dag geworden en dat allemaal dankzij de hulp van allemaal stuk voor stuk geweldige mensen; verpleegkundigen, vrijwilligers en mensen van de catering! En de bijzondere hulp van Gea bij het maken van het prachtige schilderij, die zomaar haar vrije zaterdag opgeeft en noch tijd, noch moeite spaart om iets moois tot stand te brengen.

Lieve allemaal, zonder jullie bijzondere hulp was deze dag nooit geworden wat het uiteindelijk is geworden. Jullie zijn allemaal schatten en dit is een mooie gelegenheid om al diegenen, die deze dag mogelijk gemaakt hebben, uit de grond van ons hart te danken.

Het beste van twee werelden

En daar sta je dan, op een dinsdagochtend. Nog nahijgend van de poging om je kinderen op tijd bij de oppas te krijgen en een goede start te maken van je eerste stagedag op de hospice. Het lukte..... op het nippertje.

Dag, ik ben Annemieke van Veen en vrijwilliger op de hospice. Oh ja, ik heb ook stage gelopen op de hospice vanuit mijn opleiding tot verpleegkundige op de HBO-V te Ede. Hoe doe je dat, zowel vrijwilliger zijn als stagiair? Als stagiair mag je toch een stuk meer dan je als vrijwilliger mag: zorgrapporten lezen, medicijnen toedienen, bij gesprekken zijn waar je anders niets van hoort, verpleegtechnische handelingen. Weer terug als vrijwilliger was voor mij (nog meer) duidelijk geworden dat je als vrijwilliger onmisbaar bent. Zonder al de aandacht, hulp bij het wassen, kannen koffie en thee en andere voorkomende zaken is het voor de verpleegkundige onmogelijk om op de meest ideale manier haar werk te doen. Alhoewel dit mij verteld was bij het 'sollicitatiegesprek' toen ik als vrijwilliger begon, heb ik mij dit pas echt gerealiseerd toen ik als stagiair rondliep.

Toch zijn er ook veel overeenkomsten tussen als 'verpleegkundige' (nou ja, bijna dan) en als vrijwilliger in de hospice werken. Zo ben je in beide gevallen omringd door warme, geïnteresseerde, hardwerkende mensen die allemaal één grote interesse hebben: de medemens. En al zet je als vrijwilliger veel meer koffie en thee dan als verpleegkundige en kom je als verpleegkundige een stuk minder in de keuken, toch blijft daar het raakvlak van het samen willen zorgen voor onze medemens in deze laatste zo belangrijke fase van het leven.

Ik heb met veel voldoening mijn stage als verpleegkundige gelopen en ga met net zoveel voldoening door als vrijwilliger. Ik heb met recht het beste van twee werelden ervaren; de wereld van de vrijwilliger en de wereld van de verpleegkundige...

Annemieke van Veen

Oermens

Hij was lang en mager. Ongeveer van mijn leeftijd. Hij bouwde muziekinstrumenten. Er hing een zelfgemaakt Russisch snaarinstrument aan de wand. Zijn moeder kwam uit dat land. Hij hield van volksmuziek en had ook vaak gedanst in folkloristische kleding. Hij kon uren genieten van een dvd met volksmuziek en een glas wijn. In het begin dronk hij het leeg, later kwamen er weken dat het glas wijn er alleen maar stond.

Hij had kanker en een ontsteking in zijn hersenen waardoor hij alles vergat. Ook dat hij niet meer kon lopen. Met zijn lenigheid vloog hij soms met een vaart overeind uit zijn rolstoel en rolde op de grond. Hij vroeg regelmatig waar hij was. Zijn vrouw had een A4-tje gemaakt. Het was haar gelukt om 'de stand van zaken' kort en helder maar ook warm en liefdevol te beschrijven. Als hij haar 'brief' las, zag hij er opgelucht uit. Net of het weten, hoe ernstig ook, beter was dan ... ja wat, ik weet niet wat hij doormaakte. Toch was dit ziektebeeld anders dan bij dementie of een hersentumor. Eerst wist hij niet meer hoe hij moest plassen. Na een paar weken merkten we, dat hij toch had geleerd dat hij de urinaal kon gebruiken en wist hoe hij moest bellen.

Zijn vrouw en dochter kwamen regelmatig. Ze waren rustig. Geen toestanden geen ach en wee. Ook van hemzelf hoorden we in al die weken geen zucht of klacht. Wel zijn humor. Deze man nam het leven zoals het was, dat had hij altijd gedaan en dat deed hij nu ook. Blijkbaar had zijn vergeetachtigheid daar geen invloed op.

Hij werd verschrikkelijk mager en ging heel langzaam achter-

uit. Hij lag opgerold in bed maar bleef lenig. Hij praatte niet meer, hij lag in een stille verzonkenheid met een verre sturende blik. Hij schonk ons nog wel zijn glimlach. Toen hij ook niet meer dronk, was het of hij langzaam opdroogde, als een mummie.

Op een vroege ochtend dacht ik dat hij ging sterven. Zijn vrouw die bij hem op de kamer sliep was al wakker. Ik ging zijn dochter wekken. Ik klopte aan de deur van de logeerkamer en ging naar binnen. Ze zag er jonger uit dan haar 20 jaren nu ze haar gothic kleren niet aan had. Ze lag dicht naast haar vriend, zijn arm lag beschermend om haar heen. Ik raakte haar voorzichtig aan. Ze begreep, ik hoefde niets te zeggen. Haar vader deed er toch nog een paar uur over om te gaan. Met z'n drieën waren ze rustig bij hem.

Na zijn dood hebben ze nog een poos bij hem gezeten. Zijn dochter, weer in haar zwarte kleren, zag net zo bleek als haar vader. Ze kon bijna niet bewegen, leek gevangen in smart. Haar vriend was naast haar; zijn arm beschermend om haar heen.

Zijn vrouw waste zijn haar en zijn lichaam, ik mocht helpen. We deden zijn oude kloffie aan, dat hij altijd droeg als hij in zijn werkplaats bezig was. Door het gespetter en gedoe kwam zijn dochter weer wat in beweging. Ik vond dat zij zijn sokken aan moest doen. Wandelsokken met en L en een R. Ze deed ze verkeerd om aan. Dat was haar grapje waardoor ze, de eerste keer na zijn dood, weer een beetje lachte. Hij werd opgebaard in zijn werkplaats.

Miep de Putter

Opleiding tot oncologieverpleegkundige

Na een positief gesprek met de screeningcommissie liep ik, bijna een jaar later, op 29 mei 2007 met een groot gevulde schoudertas het onderwijsgebouw aan het Universitair Medisch Centrum binnen voor mijn eerste college.

Het was nu echt zover: de eerste lesdag van de verpleegkundige vervolgopleiding (theoretisch deel) tot oncologieverpleegkundige aan het UMC stond op het punt van beginnen. Ik was super gemotiveerd maar wilde niet op mijn tenen lopen: "dat houdt echt niemand vol".

Ik liep de trap op en herinner me de opbeurende woorden van mijn leidinggevende: "Onderschat jezelf niet Tanja". Ik balde mijn vuisten niet maar hield ze open. Keek een keer omhoog, naar opzij en ging de drempel van het Hijmans v.d. Berghgebouw over en liep een andere wereld in. Voor U als lezer misschien nou niet bepaald een grote stap, maar voor mij was dit moment een ongekend succes!

De Vrienden van Hospice Heuvelrug namen ook een gedeelte van de opleidingskosten en lesdagen voor hun rekening wat voor mij echt voelt als een groot voorrecht! Dat zij mij waarderen en willen investeren in een stuk deskundigheid...voor mij,... ik kleurde er van. Ondanks dat ik deze opleiding dolgraag wilde doen, waren er zo nu en dan ook twijfels. Of ik het wel aan zou kunnen, met name het tempo. Ja toch, wees eerlijk, je wilt het graag goed doen natuurlijk.

De lesdagen waren van 09.00 tot 17.00 u. De studie is opgezet volgens het probleemgestuurd onderwijs systeem (PGO). De nadruk ligt daarbij op het zelfstandig leren waarbij je als student geconfronteerd wordt met taken. Er wordt in groepen gewerkt en binnen je groep analyseer je samen de taken. Op basis van je voorkennis probeer je de verschijnselen die beschreven staan in de taak/casus in hun onderlinge samenhang te verklaren. Bepaalde vragen konden we natuurlijk nog niet beantwoorden en dat vormde de basis voor het formuleren van leerdoelen, waarmee we vervolgens zelf op zoek gaan naar leermiddelen (boeken, website, bibliotheek, vakbladen etc) om meer inzicht te krijgen en de opdracht uit te werken. We kregen gemiddeld twee a drie studieopdrachten mee naar huis en dat was zeer arbeidsintensief: het opzoeken van informatie en samenvatten op zo'n wijze dat je mede-groepstudenten het ook kunnen begrijpen. Jouw document wordt door een notulist verzameld en gebundeld tot één groot document dat we allen dan weer retour kregen en moesten bestuderen voor de volgende lesdag waarop dit klassikaal werd besproken. Elke student moet een keer de voorzitter en de notulist zijn. Zo vindt er tijdens de nabespreking uitwerking van het geleerde plaats en de studiecoach bewaakt of aan alle leerdoelen wordt voldaan. De colleges en

responsiecolleges worden gegeven door artsen, doktoren, professoren en nurse practitioners (dit zijn gespecialiseerde verpleegkundigen op hun vakgebied). Voorafgaand aan de lesdag wordt er van je gevraagd je voor te bereiden op de colleges (bv. een arts of nurse practitioner gaat uit van de vragen van de studenten). Tot slot moesten er drie verwerkingsopdrachten vanuit de praktijk worden gemaakt en een eindtoets. Daarnaast een eindpresentatie voor het palliatie team van Midden Nederland waarbij alle onderdelen positief beoordeeld moeten zijn voordat je het deelcertificaat mag ontvangen.

De theoretische module bestond uit;
Diagnostische fase binnen de oncologie
Medisch wetenschappelijk onderzoek
Chirurgische behandeling
Radiotherapeutische behandeling
(met excursie radio afdeling)
Inwendige radiotherapie en nucleaire therapie
(met excursie stralingsunit)
Chemotherapie
Hormoontherapie
Immunotherapie
Palliatieve zorg
Euthanasie
Ethische dilemma's
Complementaire zorg
Psychosociale zorg.

lees verder op pagina 10 >

Op 7 januari 2008 hield ik mijn eindpresentatie voor het paliatieve team en in de middag van deze laatste lesdag kregen we de allerlaatste studieopdracht mee naar huis. Ook voor het UMC was mijn studietraject spannend, want niet eerder heeft een verzorgende niveau 3 deze studie succesvol voltooid. Het UMC heeft aan mij terug gegeven dat ik mijn kansen goed heb benut en dat ik me, met zes jaar werkervaring en inzichten vanuit een hospice setting, op een goede wijze heb ingezet. Hetgeen mijn medestudenten veel heeft opgeleverd (alle medestudenten zijn werkzaam in een streek- of academisch ziekenhuis). Ook deze woorden deden mijn wangen kleuren, want ik ben trots deel uit te mogen maken van het verpleegkundige team van Hospice Heuvelrug. Zij hebben vertrouwen in mij, hebben mij enthousiast gesteund en meegeleefd.

Wat heb je er nu, achteraf, het meest aan gehad, hoor ik u zeggen. Het antwoord klinkt wellicht wat simpel maar zo eenvoudig is het ook echt. Ik begrijp nu nog beter wat ik zie

en meemaak tijdens mijn werk. Voel me gesterkt en zekerder door de kennis die ik heb opgedaan. Het technische aspect (dus wat er zich zoal in het lichaam afspeelt) en zeker ook het nog beter kunnen invoelen en inschatten wat er met de gasten is gebeurd vóórdat zij op ons hospice komen. Dus hoe hun weg is geweest, welk ziekte en behandelproces(sen) zij al doorstaan hebben. Wat dit allemaal met een mens doet.

Doordat ik "de weg" andersom heb bewandeld, eerst praktisch en werkervaring opgedaan en toen deze mogelijkheid tot een vervolgstudie aangegrepen, heb ik alom het inzicht gekregen dat letterlijk alles een bepaalde balans, evenwicht heeft.

Het deelcertificaat hangt thuis aan de wand van onze logeerkamer. Wanneer ik de kamer binnenkom verschijnt er iedere keer opnieuw een glimlach, een glimlach van oor tot oor.

Tanja van Ee

10 jaar Hospice Heuvelrug

Op 1 maart 2009 is het tien jaar geleden dat Hospice Heuvelrug zijn deuren opende. In die tien jaar is heel veel gedaan om een zo huiselijk en aangenaam mogelijk verblijf voor onze gasten te creëren. En ook om de specialistische zorg en begeleiding, die het hospice biedt, steeds verder te verbeteren, om de middelen die voor dit alles nodig zijn bijeen te brengen en om in de regio de nodige bekendheid te geven aan het werk van het hospice.

De leiding van het hospice en het bestuur van de Stichting Hospice Heuvelrug hebben besloten ter gelegenheid van dit tweede lustrum enkele activiteiten te organiseren die eerst en vooral bedoeld zijn om de mensen die zich dagelijks inzetten voor het goed functioneren van het hospice – de vrijwilligers en professionele hulpverleners in het zorgteam – in het zonnetje te zetten. Daarnaast willen we onze vaste donateurs en onze andere relaties, die van belang zijn voor een goed functioneren van het hospice, onze waardering en dankbaarheid tonen en willen we de gelegenheid gebruiken om het hospice nog eens extra onder de aandacht te brengen in de regio.

Al enige tijd is een lustrumcommissie bezig met het voorbereiden hiervan. Er komt een gezellige avond voor de vrijwilligers en verpleegkundigen van het zorgteam en de medewerkers van de ondersteunende diensten, een receptie

waarvoor o.a. artsen in de regio en andere professionele en zakelijke relaties zullen worden uitgenodigd, en een Open Dag waarop iedere belangstellende welkom is. Voor verpleegkundig en verzorgend personeel van Heerewegen en Bovenwegen zullen workshops worden georganiseerd, waarin enkele voor de hospicezorg specifieke behandelmethodieken aan de orde zullen komen.

Daarnaast wordt gewerkt aan een jubileumgeschenk voor onze vaste donateurs en andere vaste relaties. Een geschenk in de vorm van een boekwerkje dat een beeld wil geven van het leven in het Hospice Heuvelrug.

Hoe bescheiden de activiteiten ook zullen zijn, er zijn wel kosten aan verbonden. Kosten waarvoor we sponsors hopen te vinden. Mocht u ons naar vermogen willen helpen om deze kosten te dekken, uw gift is van harte welkom op Postbankrekening 73 33 663 t.n.v. Penningmeester Stichting Hospice Heuvelrug, onder vermelding van: bijdrage viering tienjarig bestaan.

De Open Dag ter gelegenheid van het tienjarig bestaan zal worden gehouden op Zaterdag 7 maart 2009 van ± 11.00 tot 15.00 uur in Heerewegen, Arnhemse Bovenweg 80 te Zeist.

